

LEHDISTÖTIEDOTE nro 155/24

Luxemburgissa 2.10.2024

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomiot asioissa T-797/22 | Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles ym. v. neuvosto, T-798/22 | Ordre des avocats à la cour de Paris ja Couturier v. neuvosto ja T-828/22 | ACE v. neuvosto

Rajoittavat toimenpiteet Ukrainan sodan johdosta: kieltö tarjota oikeudellisia neuvontapalveluja Venäjän hallitukselle ja Venäjälle sijoittautuneille yhteisöille on pätevä

Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa uudelleen sen perusoikeuden merkityksen, jonka mukaan jokaisella on oikeus saada neuvoja asianajajalta oikeudellisen menettelyn hoitamiseksi tai ehkäisemiseksi tai siihen varautumiseksi, ja toteaa, ettei riidanalaisella kiellolla vaaranneta tätä oikeutta

Venäjän Ukrainaaan kohdistaman hyökkäyksen kiihtymisen johdosta Euroopan unionin neuvosto päätti vuonna 2022 erinäisistä rajoittavista toimenpiteistä painostaakseen Venäjää lopettamaan hyökkäyssotansa. Käyttöön otettuihin toimenpiteisiin lukeutuu kieltö tarjota oikeudellisia neuvontapalveluja.¹

Jollei eräistä poikkeuksista tai vapautuksista muuta johdu, kyseisillä toimilla kielletään kaikkia (muun muassa unionin alueella toimivia) henkilöitä, jotka voivat tarjota oikeudellisia neuvontapalveluja, tarjoamasta tällaisia palveluja Venäjän hallitukselle tai Venäjälle sijoittautuneille oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille. Kiellolla pyritään lisäämään Venäjään kohdistettua painostusta entisestään.

Eräät Belgian asianajajien yhteisöt, muun muassa Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles (Brysselin hollanninkielisten asianajajien liitto), eräät belgialaiset asianajajat, Ordre des avocats à la cour de Paris (Pariisin asianajajayhteisö) ja yksi sen jäsenistä sekä Avocats Ensemble (ACE) -niminen yhdistys ovat vaatineet unionin yleisessä tuomioistuimessa nostamissaan kanteissa, että kyseinen kieltö kumotaan. Kantajien mukaan kieltö on perustelematon ja loukkaa niitä perusoikeuksia, joilla turvataan oikeus turvautua asianajajan antamaan oikeudelliseen neuvontaan, asianajajan salassapitovelvollisuus, asianajajien riippumattomuusvelvollisuus, oikeusvaltion arvot sekä suhteellisuusperiaate ja oikeusvarmuuden periaate.

Unionin yleinen tuomioistuin **hylkää nämä kolme kannetta.**

Se muistuttaa, että **jokaisella on Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettu oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan, johon kuuluu oikeus saada neuvoja asianajajalta ja saada asianajaja edustajakseen käynnissä olevassa tai todennäköisessä oikeusriidassa. Se katsoo, ettei riidanalaisella kiellolla vaaranneta tätä oikeutta.**

Se täsmentää tältä osin, että yleinen kieltö tarjota oikeudellisia neuvontapalveluja **Venäjän hallitukselle tai Venäjälle sijoittautuneille oikeushenkilöille**, yhteisöille tai elimille, ei koske **tuomioistuimen menettelyn, hallinnollisen menettelyn tai välimiesmenettelyn yhteydessä** tarjottavia oikeudellisia neuvontapalveluja. Kieltö koskee siten vain sellaista oikeudellista neuvontaa, joka ei **liity oikeudelliseen menettelyyn**. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että muun muassa **luonnollisille henkilöille tarjottava oikeudellinen neuvonta ei**

kuulu kiellon alaan.

Kiellosta tehtävien poikkeusten² osalta unionin yleinen tuomioistuin toteaa, **ettei niillä** sinänsä **puututa** asianajajan salassapitovelvollisuuden suojaan. Se kuitenkin täsmentää, että kun jäsenvaltiot määrittävät yksityiskohtaisia sääntöjä poikkeusmenettelyjen täytäntöön panemiseksi, niiden on **varmistettava, että** perusoikeuskirjaa **noudatetaan**.

Unionin yleinen tuomioistuin, joka muistuttaa asianajajan riippumattomuuden merkityksestä sille, että asianosaisille taataan tehokas oikeussuojakeino oikeudellisiin menettelyihin liittyvissä tilanteissa, toteaa, että riidanalaista kieltoa ei sovelleta asianajajan tarjoamiin oikeudelliseen menettelyyn liittyviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin **eikä sillä siten mitenkään puututa** asianajajan riippumattomuuteen.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että asianajajan perustavanlaatuisen tehtävään oikeusvaltion kunnioittamisessa ja puolustamisessa voidaan **kohdistaa rajoituksia**. Tähän tehtävään voidaan näet kohdistaa **rajoituksia, jotka ovat oikeutettavissa** unionin tavoittelemilla yleisen edun mukaisilla päämäärillä, **kunhan** nämä rajoitukset eivät merkitse tavoiteltuun päämäärään nähden liiallista ja ei-hyväksyttävää puuttumista, joka loukkaa asianajajille oikeusvaltiossa annetun tehtävän ydintä.

Unionin yleisen tuomioistuimen mukaan riidanalaisella kiellolla, sellaisena kuin se on rajoitettu poikkeuksia ja vapautuksia koskevilla säännöksillä, **tavoitellaan hyvinkin yleisen edun mukaisia päämääriä loukkaamatta sen perustavanlaatuisen tehtävän ydintä, joka asianajajilla on demokraattisessa yhteiskunnassa**.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on korjattava toimen kumoamisesta mahdollisesti aiheutuva oikeudellisesti avoin tilanne.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomiot kokonaisuudessaan ja niistä mahdollisesti laadittavat/laaditut tiivistelmät ([T-797/22](#), [T-798/22](#) ja [T-828/22](#)) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.

Kuvia tuomioiden julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Neuvosto on ottanut tämän kiellon käyttöön rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan tilannetta epävakauttavien Venäjän toimien johdosta annetun asetuksen (EU) N:o 833/2014 muuttamisesta 6.10.2022 annetulla neuvoston [asetuksella \(EU\) 2022/1904](#), asetuksen (EU) N:o 833/2014 muuttamisesta 16.12.2022 annetulla neuvoston [asetuksella \(EU\) 2022/2474](#) ja asetuksen (EU) N:o 833/2014 muuttamisesta 25.2.2023 annetulla neuvoston [asetuksella \(EU\) 2023/427](#).

² Kyse on poikkeussäännöksistä, joiden nojalla toimivaltaiset viranomaiset voivat tietyissä tarkoin määritellyissä tilanteissa sallia kiellosta poikkeamisen. Kyseisillä viranomaisilla on harkintavaltaa poikkeamishakemuksen muotoilemista, jättämisestä ja käsittelyä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta.